

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

Školní družina
při ZŠ a MŠ Byšice, okres Mělník

verze ŠVP ŠD 2024

Obsah

Obsah

Obsah.....	2
1. Úvod - Identifikace ŠD - základní údaje o ŠD	3
2. Charakteristika družiny	4
3. Materiální podmínky	5
4. Personální podmínky	5
5. Ekonomické podmínky	5
6. Bezpečnost práce a ochrana zdraví	6
7. Vzdělávání.....	6
a) Cíle	6
b) Formy a obsah činnosti	6
c) Klíčové kompetence	7
d) Podmínky přijímání	8
e) Podmínky průběhu a ukončování vzdělávání	8
f) Délka a časový plán	8
g) Podmínky pro žáky s podpůrnými opatřeními.....	8
8. Hodnocení.....	8
a) hodnocení žáka	8
b) autoevaluace.....	8
9. Roční plán	9
10. Přílohy:.....	12
a) Vnitřní řád ŠD	12
b) Poplatky ve ŠD	12

1. Úvod - Identifikace ŠD - základní údaje o ŠD

Adresa:

Základní škola a Mateřská škola Byšice, okres Mělník
Komenského 200, 277 32 Byšice
IČ 71001620

Ředitel školy: Mgr. František Viktorin
Vedoucí školní družiny: Bc. Ivana Ratkovská

e-mail: skola@zsbysice.cz; web: www.zsbysice.cz
Telefon: 315 696 219, 775 582 872

Zřizovatel: Obec Byšice
Tyršovo nám. 153, 277 32 Byšice
e-mail: obec@bysice.eu; web: www.bysice.eu

Verze ŠVP ŠD: 2024
Platnost od: 1. 9. 2024
Číslo jednací: A/325/2024

Tento školní vzdělávací program vydal ředitel školy:

.....
Mgr. František Viktorin

2. Charakteristika družiny

Školní družina je školské zařízení, jehož hlavním úkolem je mimoškolní výchova založená na pedagogice volného času, která tvoří mezistupeň mezi výchovou ve škole a výchovou v rodině. Hlavním posláním školní družiny je poskytování zájmové činnosti a možnost odpočinku a relaxace po školním vyučování. Výchovná činnost se řídí Školním vzdělávacím programem pro školní družiny.

Školní družina také dává prostor pro komunikaci mezi dětmi navzájem, rodiči a vychovatelkou.

Školní družinu navštěvují žáci I. stupně ZŠ (1. – 5. ročníku). Přednostně je možnost docházky do ŠD nabídnuta mladším žákům 1. – 3. třídy.

Rejstříková kapacita ŠD je 95 žáků (od 1. 9. 2015). Družina se naplňuje do této kapacity. Žáci docházejí do ŠD podle přihlašovacích lístků a jsou zařazeni do oddělení, která se naplňují do počtu nejvýše 30 žáků. Při plné kapacitě může být rozdělena až do 4 oddělení. Počet oddělení se vždy odvíjí od počtu přihlášených žáků v daném školním roce a dle §10 Vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání (další oddělení lze zřídit, pouze pokud na oddělení připadá v průměru více než 27 účastníků).

Družina organizuje činnosti nejen pro žáky přihlášené k pravidelné denní docházce. Také ostatní žáci a jejich zákonní zástupci se mohou zapojit do akcí ŠD (např. různé soutěže, zábavné akce).

Družina nabízí pestrou škálu činností, které se odvíjejí podle zájmu žáků a podmínek v aktuálním školním roce, tradiční akce a projekty:

Podzim - podzimní dílna. Divadelní představení. Vlaštovkiáda. Den stromů. Zima. Mikulášská nadílka. Zpívání koled v doprovodu hudebních nástrojů. Dětský karneval. Jaro - Březen – měsíc knihy, besedy ve školní knihovně. Duben - rej čarodějnic. Měsíc bezpečnosti. Velikonoce - velikonoční dílna. MDD. Výlety a dále příležitostné akce a soutěže.

O hlavních a vedlejších prázdninách je provoz školní družiny přerušen po předchozí dohodě se zřizovatelem.

Družina se různými formami aktivně podílí na akcích pořádaných základní školou, OÚ v Byšicích (vánoční jarmark, dětský den aj.). Družina spolupracuje s místní organizací.

Školní družina má vyčleněnou část na školních webových stránkách <https://www.zsbysice.cz/> kde naleznete tyto údaje:

- provozní informace
- řád ŠD
- směrnice ŠD
- fotogalerie akcí

3. Materiální podmínky

a) VYUŽÍVANÉ PROSTORY k činnosti družiny jsou:

Kmenové učebny 1. stupně vybavené interaktivními tabulemi a dataprojektory, tělocvičny, školní hřiště, zahrada ZŠ a dětské hřiště před školní jídelnou, kuchyňka, dílna, počítačová učebna, mediální učebna, školní knihovna, hygienická zařízení, šatny.

b) VYBAVENÍ družiny je účelně rozmístěno v učebnách 1. stupně:

Vybavením je moderní nábytek, notebooky pro vychovatelky, koberec, relaxační koutek, různé druhy stavebnic, kostek a hraček, stolních her, sportovního náčiní, stolní fotbal. Různé druhy materiálů a pomůcek pro výtvarnou, pracovní-technickou, dopravní a hudební činnost. Dětská i metodická literatura, dětské časopisy.

4. Personální podmínky

Pedagogické působení v ŠD zajišťují kvalifikované vychovatelky z toho 1 vedoucí vychovatelka. Počet vychovatelek se odvíjí od počtu otevřených oddělení v daném školním roce. V každém oddělení pracují vychovatelky podle vlastních tematických plánů. Při některých činnostech spolu úzce spolupracují.

Dle možností se vychovatelky zúčastňují seminářů DVPP, akreditovaných kurzů zaměřených na práci v ŠD, vzdělávají se také samostudiem, sledováním nových publikací, knih, odborných článků v časopisech, zajišťují nové náměty pro zájmové a rekreační aktivity v ŠD.

Účastní se akcí pořádaných obcí a také víkendových a prázdninových akcí pro žáky.

5. Ekonomické podmínky

Výši úplaty za zájmové vzdělávání podrobně upravuje vnitřní směrnice č.38. Od 1.1.2024 stanoví výši úplaty zřizovatel.

Zdroje financování ŠD:

- a) ze státního rozpočtu jsou finanční prostředky určeny na mzdové náklady
- b) z příspěvků od zřizovatele je hrazen provoz
- c) z prostředků vybraných formou úplaty za zájmové vzdělávání je hrazeno materiální vybavení a částečně provoz
- d) každoročně jsou oslovováni sponzoři, kteří dle možností přispívají na vybavení

6. Bezpečnost práce a ochrana zdraví

Vycházíme z doporučení MŠMT k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Žáci jsou na začátku roku poučeni o BOZ, během roku je poučení opakováno.

Při všech aktivitách dbá vychovatelka ŠD zásad BOZP, vykonává přímý dohled, je neustále přítomna v oddělení. Úrazy žáků vychovatelka zapisuje do knihy úrazů, ihned informuje ředitele školy. Školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou PP.

Zvláštní pozornost je věnována pohybu žáků mimo budovu či areál školy. Zde je maximální počet žáků svěřených jednomu pedagogickému pracovníkovi stanoven na počet 25 žáků. Pokud dojde k situaci, že počet žáků se navýší, je pověřena doprovodem žáků další osoba.

7. Vzdělávání

a) Cíle

Náplň školní družiny navazuje na ŠVP ZV "**Osobnost – odpovědnost – učení pro budoucnost**".

Školní družina plní významnou úlohu na prvním stupni základních škol. Je součástí školského výchovně vzdělávacího systému a zabezpečuje žákům náplň volného času v době před a mezi školním vyučováním, odpoledne před odchodem domů nebo jiných zájmových aktivit. Rozvíjí osobnost žáků a zdokonaluje všechny jejich klíčové kompetence. Vytváří podmínky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP).

- Prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí.
- Rozvíjet osobnost dítěte.
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů.
- Učit žáky osvojovat si základy slušného chování při stolování.
- Učit komunikovat, spolupracovat a respektovat se.
- Učit se předávat znalosti, zkušenosti a dovednosti v různých oblastech.
- Utvářet kladný vztah k přírodě a učit chránit svět kolem nás.
- Nabízet různorodé činnosti s individuálním přístupem k jednotlivým žákům.
- Vytvářet podmínky a prostor pro odpočinek a relaxaci.
- Rozvíjet všestrannou spolupráci s rodinami žáků.

b) Formy a obsah činnosti

1. pravidelná činnost – probíhá v rámci týdne v závislosti na přírodních a organizačních podmínkách. Představuje zejména organizované aktivity zájmového vzdělání: výtvarná činnost, dramatická a hudební činnost, sportovní aktivity, hudebně pohybová činnost, pracovní technická činnost, přírodovědná činnost, vlastivědná činnost, dopravní činnost, didaktické hry. Tyto činnosti podněcují rozvoj nadání žáků a umožňují prožít úspěch i žákům se SVP.

2. příležitostná činnost - je to výchovná, vzdělávací, zájmová, tematická rekreační činnost, organizovaná nepravidelně dle potřeb a možností ŠD (akce, projekty). Není zahrnuta do týdenní skladby činností. Jsou to činnosti, které jsou pořádány školou a organizované školní družinou (např. různé sportovní soutěže, divadelní představení, výstavy...).

3. průběžná činnost - činnost ranních a koncových družin, pobyt venku (hry, různé činnosti), odpolední, klidové činnosti.

V naší družině provozujeme odpočinkové činnosti zejména ráno a po obědě formou četby a relaxačního cvičení a také přípravu na vyučování formou didaktických her a výukových programů na počítačích.

c) Klíčové kompetence

Je to dlouhodobý proces, souhrn vědomostí, dovedností, schopností a postojů, které žáci získávají v průběhu několikaleté docházky do školní družiny. Budou se prolínat všemi činnostmi zájmového vzdělávání.

1. kompetence k učení - učí se s chutí, práci dokončí, klade si otázky, hledá na ně odpověď, získané vědomosti dává do souvislosti, uplatňuje je v praktických situacích a dalším učení.

2. kompetence k řešení problémů - všímá si žáků i problémů, snaží se řešit situace, při jejich řešení užívá logické postupy, chápe, že vyhýbání se řešení problémů nevede k cíli, započaté činnosti dokončuje. Rozvíjí všestrannou spolupráci s rodinami žáků.

3. kompetence komunikativní - ovládá řeč, vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi, vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými.

4. kompetence sociální a personální - samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky, projevuje ohleduplnost, citlivost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu, spolupracuje ve skupině, dokáže se prosadit i podřídit, přijmout kompromis, respektuje jiné, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi.

5. kompetence občanské - učí se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, odpovědně přistupuje k úkolům a povinnostem, uvědomuje si svá práva i práva druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské), dbá na své osobní zdraví i druhých, orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech, dokáže odmítnout nevhodnou nabídku volného času.

6. kompetence pracovní - používá bezpečně a účinně svěřené pomůcky, po celou dobu práce udržuje své pracovní místo v pořádku a čistotě.

d) Podmínky přijímání

Žádost o přijetí žáků do ŠD předkládají rodiče každý rok řediteli školy. Ředitel rozhodne o přijetí na základě vyhlášených kritérií.

Oddělení družiny se naplňují do počtu 30 žáků a celkové stanovené kapacity ŠD, která je 95 žáků.

Do ŠD mohou být žáci přihlášení během celého školního roku. Při nástupu do ŠD rodiče vyplní zápisní lístek, na který uvedou důležité informace: rozsah docházky a způsob odchodu žáka domů z družiny (doba příchodu a odchodu), podmínky odchodu (kdo dítě vyzvedává nebo zda odchází samo), telefonní čísla.

e) Podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

Ukončení vzdělávání v ŠD během školního roku probíhá formou písemného odhlášení zákonného zástupce žáka. Formulář pro odhlášení je k dispozici v sekretariátu školy a u vedoucí vychovatelky ŠD.

O případném vyloučení žáka z družiny rozhodne ředitel ZŠ (nezaplacení příspěvku, dlouhodobá neomluvená absence, vážné porušení Vnitřního řádu ŠD). Podrobně upravuje Vnitřní řád ŠD (viz příloha).

f) Délka a časový plán

ŠVP je plánován jako roční, viz Roční plán (bod 9)

g) Podmínky pro žáky s podpůrnými opatřeními

Při práci s žáky s PO je uplatňován zejména individuální přístup se zřetelem k jejich potřebám.

8. Hodnocení

a) hodnocení žáka

1. slovní hodnocení
2. formou udělení diplomů, předání odměn
3. celoroční hodnocení na základě aktivit žáků

b) autoevaluace

1. vlastní hodnocení dosažených výsledků v jednotlivých činnostech
2. formou dotazníků pro rodiče v rámci hodnocení školy

9. Roční plán

Podzimní období - září, říjen, listopad	
Společenská výchova	Naše škola není bludiště – poznáváme nové prostředí, seznamujeme se s organizací života ve škole. Zjišťujeme, kdo všechno ve škole pracuje, kde je najdeme. Poučení o BOZP při činnostech ŠD, při přecházení do ŠJ a společném stravování. Seznamujeme se s řádem ŠD. Respektujeme a dodržujeme daná pravidla v kolektivu ŠD. Umíme správně pozdravit, oslovovat spolužáky a dospělé osoby. Umíme o něco slušně požádat, omluvit se, poděkovat. Známe základní zásady osobní hygieny, dodržujeme je. Učíme žáky samostatnosti při oblékání a obouvání. Dodržujeme základní pravidla společenského chování a stolování. Správně zacházíme s pomůckami školní družiny, hračkami, stavebnicemi a společenskými hrami, umíme o ně pečovat.
Dopravní činnost	Bezpečná cesta do školy – učíme žáky správně přecházet přes vozovku. Opakujeme základní pravidla silničního provozu, pravidla pro chodce. Učíme žáky významu základních dopravních značek, důležitá telefonní čísla pro přivolání pomoci. Poznáváme značky, které se nacházejí v okolí školy.
Tělovýchovná činnost	Učíme žáky správně chytat a házet míč. Hrajeme míčové hry, pohybové hry, sportovní hry. Soutěže a cvičení v přírodě. Skoky přes švihadla, přes velké lano. Pohyb na prolézačkách, houpačkách a lanové dráze na školní zahradě.
Hudebně-pohybová činnost	Cvičíme podle hudby, nácviky jednoduchých sestav. Rytmická cvičení spojená s hudebním doprovodem. Cvičíme podle interaktivní tabule JUST DANCE. Poslech hudby – rozeznávání žánrů. Zpíváme lidové písničky, písničky, které se žáci naučili ve škole a MŠ s doprovodem orfových nástrojů, houslí, kytary. Poslech muzikálových písniček, písniček z pohádek. Hudební soutěže.
Pracovně-technická činnost	Manipulace se stavebnicemi – montáž a demontáž z různých druhů stavebnic. Tvořivost na pískovišti (rozvoj dovedností, fantazie). Soutěže. Pracujeme s různým druhem papíru (skládání, vystřihování, nalepování, obkreslování dle šablon). Učíme žáky správně zacházet s nůžkami. Práce a výroba z přírodnin – (listy, květy, šišky, kůra, větvičky, plody jeřabin ...), navlékání, lepení, skládání, stříhání, tvoření jednoduchých obrázků, podzimní věnečky, houby, ježci, sovičky. Modelujeme, tiskneme, vybarvujeme podzimní ovoce. Soutěže. Den stromů. Podzimní projekty.
Výtvarná činnost	Použití různých druhů technik. Hra s barvou. Kreslení pastelkami, voskovkami, fixy. Učíme žáky rozeznat teplé a studené barvy. Kreslení a vybarvování podzimního ovoce a zeleniny, listů, dráčků a různých druhů hub. Vybarvování omalovánek a jiných předtištěných obrázků, dle ročního období. Výtvarné soutěže.
Přírodovědná činnost	Sledování změn v přírodě. Určování rozdílů letního a podzimního období. Podle tvaru, zbarvení listů a plodů naučit se rozlišit druhy stromů, keřů (kaštan, lípa, platan, javor, buk, dub, jeřabiny, šípek). Přírodovědné hádanky. Hledáme podzimní pranostiky. Vycházky s přírodovědou tematikou. Upevňujeme si pravidla chování v přírodě. Podzimní projekty.

Zimní období - prosinec, leden, únor	
Společenská výchova	Respektujeme a dodržujeme daná pravidla v kolektivu ŠD. Poznáváme se navzájem – hrajeme kontaktní a seznamovací hry. Udržíme pořádek ve školní družině a ve svých školních pomůckách. Upevňujeme společenské postoje, návyky a dovednosti. Rozvíjíme u žáků kladný vztah k učení, ke škole, ke spolužákům. Dodržujeme zásady správného stolování a základní hygienické návyky. Umíme poprosit a poděkovat. Zdravíme dospělé osoby. Dbáme na zlepšení vztahů mezi spolužáky, na kamarádské a přátelské chování k sobě navzájem, mezi sebou. Vzájemná pomoc starších žáků mladším. Mikuláš ve ŠD. Zpívání koled.
Tělovýchovná činnost	Cvičení v tělocvičně: míčové hry, cvičení se švihadly, sportovní soutěže. Poučení žáků o BOZP při sportu. Pohybové hry, míčové hry a soutěživé hry na školní zahradě. Sportovní soutěže.
Pracovně-technická činnost	Vánoční tvoření: výroba, vystřihování, lepení, skládání z papíru, slámy, korálků, látek apod. Zdobení vánočního stromečku vyrobenými ozdobami. Výzdoba učeben ŠD pro vánoční čas. Tematické tvoření: sněhuláků, budek pro ptáčky, zimních papírových chaloupek apod. Práce s vlnou, výroba čertů, andělů, Mikulášů. Výroba masopustních obličejových a karnevalových masek.
Vlastivědná činnost	Poznávání důležitých institucí v obci (OÚ, pošta, lékař apod.) Žáci získávají zajímavé informace o obci nebo městě, ve kterém bydlí. Vycházky s vlastivědnou tematikou po okolí.
Dopravní činnost	Rozšiřujeme vědomosti a praktické návyky v dopravní výchově. Poznávání dopravních značek. Správné chování na chodníku a vozovce. Pexesa s dopravní tematikou. Vybarvování předtištěných dopravních obrázků. Vycházka s dopravní tematikou.
Výtvarná činnost	Využití různých druhů technik: kresby inkoustem, zmizíkem (zimní pohlednice, obrázky, krajiny), batikování, otisky rukou, práce s pastelkami, temperovými a vodovými barvami, barvami na sklo, křídami. Zapouštění barev – tvoření obrázků. Propojení s pracovní činností - vyrábění vánočních přáníček. Vybarvování obrázků se zimní a vánoční tematikou.
Přírodovědná činnost	Ochrana přírody. Rozvoj vztahu k přírodě. Sledování měnící se přírody. Rozdíly mezi podzimem a zimou. Povídání o zvířátkách, která žijí v období zimy ve volné přírodě. Krmení ptáčků na školní zahradě. Přírodovědné vycházky.

Jarní období - březen, duben, květen	
Společenská výchova	Projekt: „Březen – měsíc knihy“, besedy –práce s knihou, kniha je můj kamarád, besedy ve školní knihovně. Záložky, návrhy na obaly knih. Den matek–jak pomáhám své mamince, čím jí udělám radost, výroba drobných dárků a přáníček. Správné vyjadřování při hovoru, slušné chování ve škole, družině, jídelně. Dodržování hygienických návyků a bezpečnosti ve ŠD. Velikonoční lidové zvyky a tradice.
Přírodovědná	Přírodovědné projekty. Pozorování probouzející se jarní přírody–první jarní květy.

činnost	Proměna počasí v období jara. Poučení o správném chování v přírodě-netrhat a neničit přírodu. Ekologie, třídění odpadu, úklid školní zahrady a okolí školy. Vycházky jarní přírodou.
Tělovýchovná činnost	Využívání průlezek a lanové dráhy na upraveném sportovním parku na školní zahradě. Tělovýchovné vycházky spojené se sportovní činností (např. skákání, běhání). Sportovní hry na hřišti. Kopaná, skákání přes švihadlo, lano, gumu, vybíjená, házení na koš, házení ringo kroužkem apod. Házení a chytání míče, míčové hry. Důležitost dodržování pravidel a bezpečnosti při sportovních hrách, hry fair-play. Čarodějnický rej – duben.
Pracovně-technická činnost	Pracujeme s papírem, čtvrtkami, kartonem. Skládáme z papíru, vystřihování, nalepování. Embosovací technika. Práce s modelovací hmotou. Společenské a stolní hry. Montáž a demontáž z různých druhů stavebnic. Výroba dárek ke Dni matek. Pro tvořivost a fantazii žáků využíváme pískoviště na školní zahradě.
Vlastivědná činnost	Město nebo obec, ve kterém žijeme. Orientace v okolí školy, důležité instituce v obci. Vycházky po okolí. Tematické vycházky. Oblíbené turistické cíle v době prázdnin a svátků.
Výtvarná činnost	Jarní projekty. Přáníčka, kresba vajec – práce s barvami, voskovky, vlnou. Velikonoční dekorace – věnečky, hnízda apod. Výroba podle šablon – zapuštění barev do vody, obrázky dle fantazie žáků. Jarní příroda, kresba stromů, květin – práce tuží, perem.
Dopravní činnost	Duben - Projekt: „Měsíc bezpečnosti“ - dopravní značky, chování žáků v silničním provozu. Různé kvízy, doplňovačky s dopravní tematikou, vycházky. Povinné vybavení kola, jeho údržba. Výstroj cyklisty a dodržování platných dopravních předpisů pro cyklisty.

Červen	
Společenská výchova	BOZP v době konání letních prázdnin. Opakujeme si zásady osobní hygieny. Opakování zásad slušného chování před i v době letních prázdnin. Dodržování bezpečnost při letních sportech a hrátkách. Jazykolamy. Povídání si o plánech na letní prázdniny. Dětský den.
Pracovně-technická činnost	Kontrola a úklid hraček, stavebnic ve všech učebnách ŠD. Sundání výzdoby z nástěnek. Úklid zahrady a domečku.
Tělovýchovná činnost	Různé sportovní, pohybové hry a aktivity na hřišti před ŠJ, na školní zahradě a na školním hřišti. Sportovní odpoledne. Sportovní soutěže.
Výtvarná činnost	Práce s barevným papírem, kartonem, látkami. Malování a vybarvování obrázků s letní tematikou. Duhový chodník - malování křídami na chodník.

Vypracovala: vedoucí vychovatelka Bc.Ivana Ratkovská

10. Přílohy:

- a) Vnitřní řád ŠD***
- b) Poplatky ve ŠD***